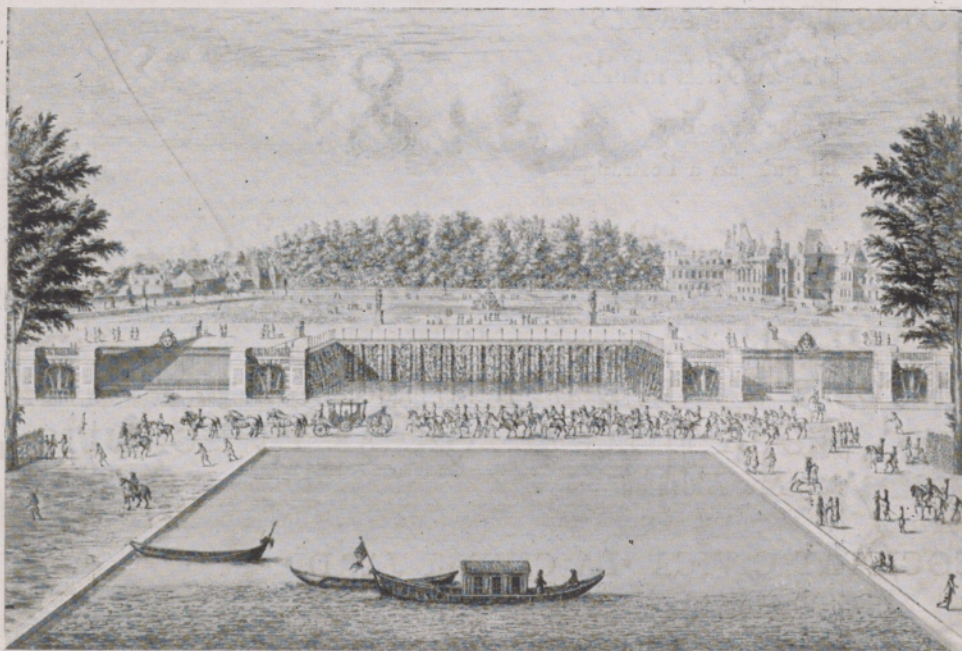

A decorative vignette featuring a winged cherub (putto) holding a banner that reads "dulcia loquimur arida". The cherub is depicted in a dynamic, dancing pose. The banner is draped across the top of the figure. The entire vignette is rendered in a detailed, engraved style.

BUTLLETÍ DE PROPAGANDA DE
LA CIUTAT JARDÍ

*Prospectus Regiæ Fontis belloquei a parte
majoris alvei.—*

Passeig de Gràcia, 32, entressol. — Barcelona

SUMARI

PORTADA

Gravat que representa el Canal del Parc de Fontainebleau.

NOTES TRIMESTRALS

L'aspecte dels suburbis.

Voler és poder.

El què fan a l'estranger.

LA FONT DEL RECÓ - NOU PARC MUNICIPAL, per N. M.^a

Rubió, arquitecte.

UN POBLE - JARDÍ ELÈCTRIC, per Carles Buigas.

EXPOSICIÓ DE FLORS AL ROSEAR DE MONTJUIC, per

M. Aldrufeu.

SOCIETAT CÍVICA «LA CIUTAT JARDÍ»

CIVITAS

BUTLLETÍ DE LA SOCIETAT CÍVICA

LA CIUTAT JARDÍ

URBANISME-ESPAIS LLIURES-HABITACIÓ

NOTES TRIMESTRALS

L'ASPECTE DELS SUBURBIS

QUAN un viatger barceloní i observador visita els suburbis de certes ciutats angleses, alemanyes, nordamericanes, queda sovint sorprès per l'ordre, netedat de línies i perfecte confort dels barris que va coneixent, fins si els barris són per a gent modesta. Es que per a nosaltres, el suburbi es presenta sempre com a una cosa potser literàriament interessant, però mal engiponada, plena d'alts i baixos inconfortables i sovint bruta. I és clar que ens deixa estupefactes el constatar que tot el món no és com Barcelona, en matèria de barris forans.

Però el mateix viatger barceloní pot fer una altra observació: que l'ordenació agradable dels barris exteriors de les ciutats que hem dit no se li presenta com a cap cosa difícil ni que sembli costar extraordinàriament d'abastar. El barceloní es dóna compte de la facilitat amb què, un cop «volgut», el barri ordenat i deliciós es pot obtenir. D'aont dedueix que si no tenim barris-jardins ben arreglats és, ni més ni menys, perquè ningú es preocupa de voler-los.

VOLER ES PODER

No prové el nostre mal de la carestia de diners ni de la falta de materials que altres pobles posseeixin. Ens arriba el mal exclusivament de la manca d'esperit.

Els propietaris que tenen un terren dividible en solars, no fan mai altra cosa que traçar unes ratlles que indiquen carrers, tallades per altres divisòries que representen els límits dels dits solars.

Aleshores es dóna allò a edificar, i van fent-s'hi cases i xalets a la bona de Déu i amb ben poca preparació.

Si ningú s'ha pres el treball d'imaginar, de crear dins l'esperit el còm i el què del barri, el seu aspecte i les seves característiques, què té de rar que un cop construït no mostri la més petita qualitat espiritual? Si ningú l'ha volgut ordenar, còm pot el barri sol lliurar-se del desordre?

EL QUE FAN A L'ESTRANGER

Observem el què es fa a Alemanya, a Anglaterra, a Holanda, per a obtenir un barri-jardí, un suburbi agradable. Deixant de banda les nocions de pura tècnica, veurem que de primer existeix la preocupació de fer «una cosa bonica» i confortable. El bonic i confortable produeixen un augment de renda, i demés un augment de consideració personal envers el propietari que els practica. Es procedeix, doncs, a traçar un pla de conjunt, tractat com una obra útil i decorativa, en la que les línies i els detalls hi són per una o altra raó espiritual. Es procura no fer cap ratlla sobre el projecte perquè sí, sinó totes per fer més agradable el conjunt, i per a lograr l'objecte proposat. No es deixa a l'atzar ni al caprici dels futurs propietaris i arquitectes cap detall essencial que afecti a l'aspecte general del barri. Un ordre impera, doncs, sobre tot el què es fa, i un pensament. Aleshores és malvingut al barri el propietari barroer, l'arquitecte amb poca sensibilitat, l'estadant estrafalari. L'harmonia suburbana es produeix, i la seva llum es reflecta sobre cada caseta i a cada jardinet, per humils que siguin.

H. P.

Detall de la Font del Recó

La Font del Recó *Nou Parc Municipal*

per N. M.ª RUBIÓ, *arquitecte*.

ENTRE les parts més accessibles del patrimoni de terres de l'Ajuntament de Barcelona, s'hi troba la fondalada, al costat de l'Avinguda del Tibidabo, sota la Plaça del Funicular, on s'hi és instal·lat l'anomenada «Font del Recó». Feia anys que aquesta terra havia estat adquirida per a parc, per l'Ajuntament. Les dificultats econòmiques no permetien emprendre els treballs d'arranjament del nou Parc, essent els pressupostos del servei absorbits per la construcció i plantació del Guinardó, principalment. Poc a poc, a petites dosis, va poder-se treballar a la «Font del Recó», aportant-hi totes les economies que en altres activitats del Servei de Parcs podien lograr-se. L'any passat s'obtingué per al nou Parc,

Entrada del nou Parc

Font del Recó. - Caminal sota els pins

Font del Recó. - Espai de jocs infantils

l'auxili excepcional de 10,000 pessetes degut, en gran part, a les gestions de la Ponència de Parcs de l'Ajuntament, presidida per D. Martí Matons. Aixís, recollint engrunes econòmiques, i per altra part totes les idees d'estalvi i severitat en les despeses, hem pogut portar ben endavant l'arranjament d'un nou parc, petit, però lllindant amb la zona habitada, on el concurs del públic és considerable.

La terra del nou parc de la «Font del Recó» és agra en moltes parts, i seca. D'això s'han derivat innumbrables dificultats de plantació. No obstant, les flors del camp hi prosperen, barrejades amb els arbres, que s'hi fan grans.

Composen el parc un espai d'entrada, amb un soplug per al públic; un tros de jardí, i finalment, un espai, el major, de plantacions lliures, recorregudes per caminals que guanyen els desnivells a giravolts. El parc està provist de canalització d'aigua, de pavelló rentamans, de bancs i font. Hi falten, és cert, una sèrie de detalls, però no s'ha de dubtar que es farà el possible per a remeiar la falta.

Algunes fotografies que s'adjunten, donen idea dels aspectes més característics de la «Font del Recó».

La Font del Recó

Un Poble-Jardí elèctric

per CARLES BUIGAS.

UNA ciutat on els serveis públics i privats no requerissin altre esforç personal que el precís per manipular mecanismes, i de la qual el fum, aquest enemic de les plantes i les flors, estigués completament desterrat, fóra en veritat una ciutat ideal.

Avui en dia, la indústria ens proporciona una gran varietat d'aparells electro-mecànics de caràcter domèstic, que tenen per objecte reduir aquell esforç els uns, i omplir certes exigències del confort els altres. Tenim escombres a succió, rentadors de roba, ciraplat, cirabotes, cuines, planxes, ventiladors, motors-bombes, motors per màquines de cosir, per pianoles, etc., etc.

Però el preu excessiu a què es suministra generalment el fluid constitueix un obstacle per la vulgarització d'aquests aparells, obstacle que desapareixerà el dia en què les companyies hidro-elèctriques, després d'haver amortitzat el cost dels salts d'aigua, puguin abaixar considerablement aquest preu. Però no a tot arreu han d'esperar aquesta data; i si no, vegi's el què passa a la vila de Billingham, situada a Anglaterra, al costat d'una important central elèctrica, construïda per hostatjar al personal afecte a la mateixa. Formen aquesta pintoresca vila, 73 ben construïdes casetes, voltades de jardí, i enfilades al llarg d'amples i frondoses vies, un veritable jardí elèctric i sense fum.

El tipu de casa més generalitzat, es compon de planta baixa i un pis, amb 5 ó 6 dormitoris i quarto de bany en aquest, i menjador, cuina, dos salons i una habitació de família en aquella. Les més petites tenen tres dormitoris, quarto de bany, menjador i cuina. Descriurem l'equip elèctric d'una d'aquestes, tal com ho fa el *Garden Cities and Town Planning Magazine*.

HABITACIÓ DE FAMÍLIA:

Una planxa elèctrica.

Una estufa.

Un calentador elèctric.

La corrent la prenen d'un enxufe col·locat a la paret.

CUINA:

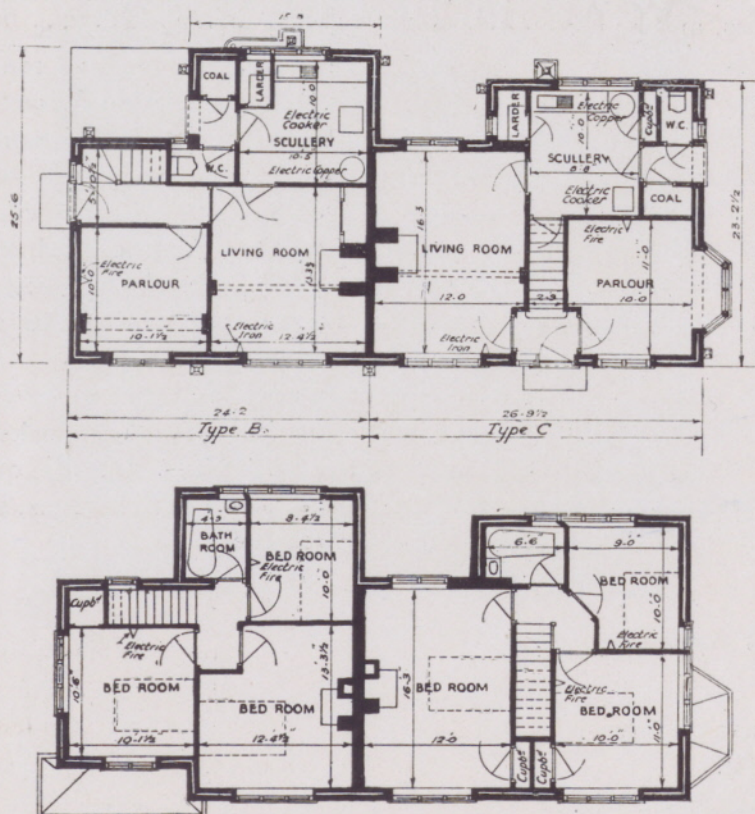
El manantial calòric d'aquesta és tot ell d'origen elèctric.

Té dos focs bullidors, un forn pel pa, un forn amb graella, un per rustir i un al vapor d'aigua per les verdures. En total sis focus, quina potencialitat calòrica pot regular-se a voluntat, obtenint-se tres graus diferents per cada un.

Les dimensions d'aquesta cuina són: 20 x 30 x 15'5 pulgades.

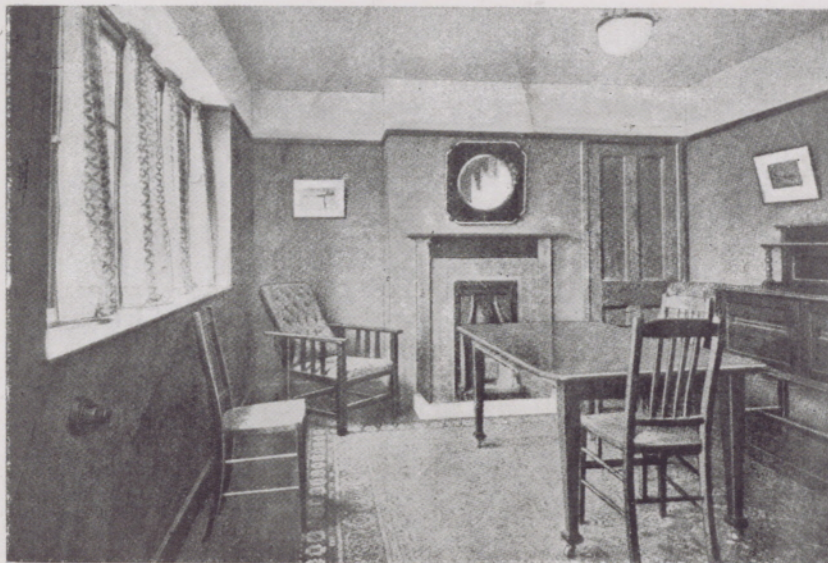
QUARTO DE BANY:

L'aigua calenta prové del dipòsit domèstic, situat sobre l'estufa de l'habitació de la família, i es manté a la temperatura desitjada mitjançant un recalentador elèctric, quin consum de corrent és insignificant.

Distribució de les cases del poblet elèctric

Interior de les cases

DORMITORIS:

Estan proveïts de ventiladors i estufes elèctrics. Aquells van col·locats al sostre i parets.

Molts llogaters completen aquest equip, amb l'instal·lació de «calenta-plats» i «calentadors d'aigua» al menjador; escombres de succió, motors per accionar, rentadors de roba, màquines de cosir, trituradores per la carn, etc., etc.

L'abaratiment de la construcció degut a l'eliminació de estufes amb llurs xemeneies en totes les habitacions que n'haurien de tenir, si no hi hagués calefacció elèctrica, compensa sobradament les despeses per l'adquisició de tot l'equip elèctric.

El consum de fluid és per terme mig de 3.300 kw. per any i casa, lo que representa aproximadament 11 lliures i 8 xelins per als llogaters estranys a la companyia, i 8 lliures i 10 xelins per als empleats de la mateixa, degut a la rebaixa amb què són afavorits.

Tots els turistes que visiten aquesta vila, queden molt agradablement impressionats per la exquisida netedat que a tot arreu impera. Es que, en veritat, l'encant de la Ciutat-jardí necessita la pulcra ajuda de l'electricitat, per a conservar-se.

Exposició de flors al Roserar de Montjuic

per M. ALDRUFEU.

EL dia 17 del passat mes de maig, va celebrar-se al pavelló del Roserar del Parc de Montjuic, una petita Exposició de flors tallades, especialment roses i plantes, amb el concurs de l'horticultor N. Simó, la Secció de jardineria de l'Exposició, i la Direcció dels Parcs de Barcelona.

Aquest aplegament de plantes i flors havia estat organitzat per la Junta de Senyores de «La Ciutat Jardí», amb l'objecte de recollir fons per a l'obra dels Jardins de nois. La concurrència a la inauguració fou nombrosa i selecta.

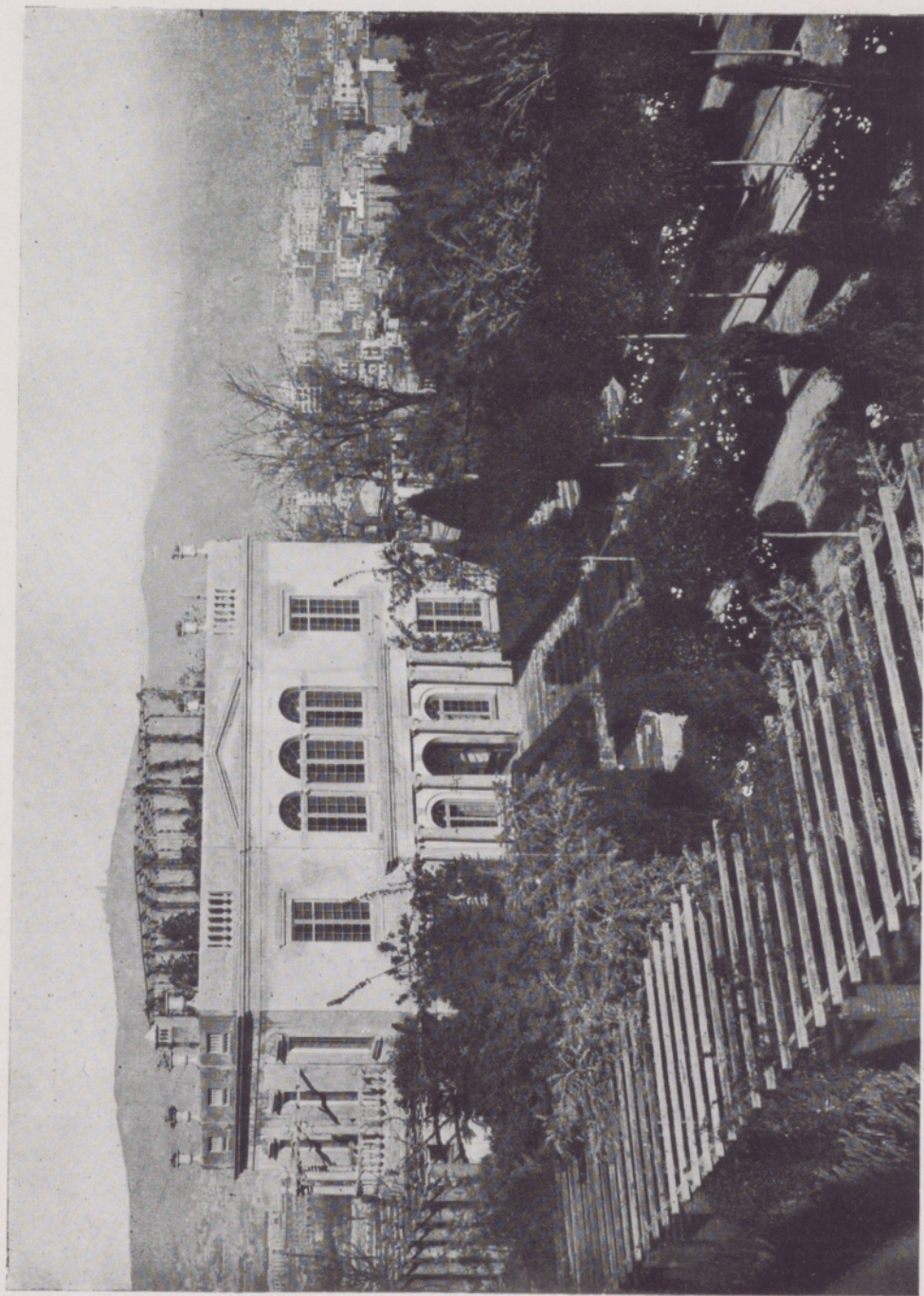
El Contratista del servei de jardins urbans exposà, cultivades en test, col·leccions catalogades amb noms de *Latyrus Odoratus*, *Begonia Cristata*, i altres plantes per la decoració de jardins.

El Sr. Simó ens presentà una nombrosa col·lecció de Cactus, etiquetats, de lo més interessant, i demés mostres d'arbustes verts, formats i en flor, etc.

La Secció de Jardineria de l'Exposició exposà en test una col·lecció de *Pelargoniums Grandi florun*, *Dianthus Caryophyllus* i altres plantes totes interessants, entre elles el *Lotus Pelyorinchus* en flor que ara ha sigut exposat per primera vegada a l'Exposició d'horticultura haguda a Paris. Ademés una extensa col·lecció d'arbust de flor i especialment roses tallades molt curioses per la seva variació en forma i colors i per haver-n'hi gran nombre de les últimes novetats.

Aquesta petita festa, organitzada per «La Ciutat Jardí», va assenyalar una època en l'evolució dels nostres jardins públics. Algunes persones, reunides al Roserar d'avui, podien recordar l'antiga «Colla del arròs», com se'n deia, ja fa molts anys, d'aquell lloc, i comparar el vell Montjuic amb el modern parc de

El Roserar de Montjuic

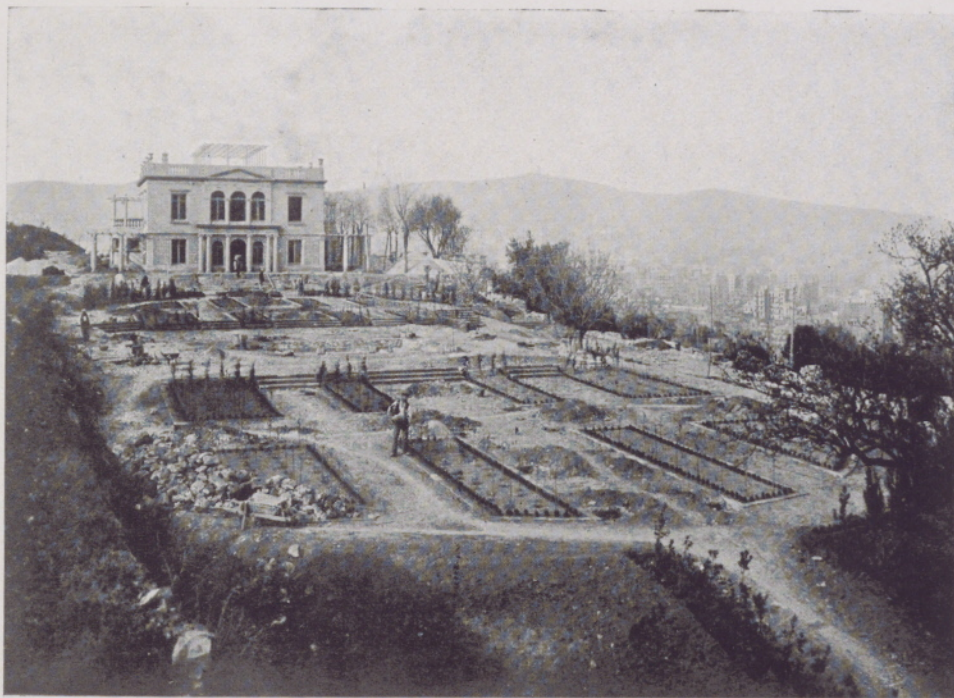

L'antiga Colla del arròs

l'Exposició. Podien recordar, amb la satisfacció que el ciutadà sent per les obres cíviques, el llarg treball de reforma de l'edifici del Roserar, dirigit per l'arquitecte senyor Puig i Cadafalc; el temps de la plantació dels rosers, i finalment, veien davant de llurs ulls, els resultats d'un esforç cívic sostingut.

El bell èxit del l'Exposició de flors, la aflluència de distingit públic, l'interès amb què les instal·lacions foren visitades, fan creure que la iniciativa de les Senyores de la Junta de «La Ciutat Jardí» podrà ésser represa més endavant, i que aquestes festes de flors i plantes aniran a pendre carta de naturalesa al Roserar de Montjuic.

El Roser de Montjuïc a l'època de la seva plantació

Societat Cívica «La Ciutat Jardí»

JUNTA DE SENYORES

ADEMÉS de l'Exposició de flors i plantes de què donem compte dins aquest mateix nombre, la Junta de Senyores de «La Ciutat Jardí» ha organitzat una Garden Party als jardins particulars de la Casa de l'Excm. senyor Comte de Güell, que amablement els cedí per la festa. Aquesta, que es celebrà a benefici dels Jardins de nois que té en projecte dita Junta, constituí un nou èxit de la mateixa i un exemple finíssim del què les festes de jardins poden ésser a Barcelona.

Elaborado por el Departamento de Estadística y Censos

Sociedad Civil y Ciudadanía

UNIDAD DE CONCEPTOS

La sociedad civil es el conjunto de organizaciones y movimientos que se forman entre los ciudadanos, con el fin de promover el bien común y la participación en la vida pública. Estas organizaciones pueden ser de diversa índole, como asociaciones, sindicatos, clubes, etc., y su objetivo principal es representar los intereses de sus miembros y contribuir al desarrollo de la comunidad.

ALTÉS - IMPRESSOR

40

725.095.4 (05/46.911 Bar)

Civ.